

An אמה העבריה תוכיח שנקנית בכסף ואינה נקנית בביאה – אמה העבריה will prove; for she is acquired בכסף and is not acquired בביאה

OVERVIEW

The גמרא explains that the reason the תורה needs to write ובעלה (to teach us that an אשה is נקנית בביאה) is because we can disprove the ק"ו מיבמה (which attempted to teach us that an אשה is נקנית בביאה). אמה העבריה disproves the ק"ו for she too is נקנית בכסף and is not בביאה. Our תוספות will question the validity of this יוכיח; specifically what is meant that אמה is not בביאה.

תוספות asks:

תימה אי הוה שתיק מובעלה הוה אמינא אמה העבריה נמי נקנית בביאה מקל וחומר- It is astounding! If the תורה would have remained silent and not written ובעלה, then we would have indeed thought that an אמה העבריה is also נקנית בביאה from a ק"ו מיבמה¹ -

דהא לקמן (דף ט:ו) ממעטינן מובעלה אמה העבריה והכא אילו לא נכתב ובעלה קאמר – For later we exclude אמה העבריה from being acquired בביאה from the word ובעלה²; however here we are discussing what would be if ובעלה would not have been written. In that case we would derive that אמה העבריה is נקנית בביאה from a ק"ו מיבמה. The question is that we can derive that אשה is נקנית בביאה (without ובעלה) from a ק"ו מיבמה and we cannot refute the ק"ו by utilizing a יוכיח from אמה because אמה would also be נקנית בביאה from the same ק"ו, since there is no ובעלה to exclude אמה from ביאה.

תוספות answers:

ויש לומר דהכי פריך והלא דין הוא –

And one can say; that this is what the גמרא asks, 'but is it not a קל וחומר' that an אשה is נקנית בביאה, so why is the word ובעלה necessary -

דמשום אשה לא איצטריך ובעלה דאתיא בקל וחומר –

For on account of an אשה the word ובעלה is unnecessary, for we can derive with a ק"ו that she is נקנית בביאה -

ואי למעוטי אמה העבריה לכתוב קרא ובעל והוי מוקי למעוטי אמה –

And if you are concerned that ובעלה is required to exclude אמה העבריה that she is not בביאה, the ובעל could have written פסוק (ה"א), and we would have established that ובעל comes to exclude an אמה -

---

¹ The ק"ו would be the same one the גמרא attempted to use here to derive ביאה by an אשה. If a יבמה who is not נקנית בביאה is נקנית בכסף then an אמה which is נקנית בכסף should certainly be נקנית בביאה.

² According to יוחנן ר' (there) the word ובעלה comes to exclude אמה from ביאה, for without ובעלה we would assume that אמה is נקנית בביאה from this aforementioned מיבמה. See 'Thinking it over'.

דמשום היא גופה לא צריך וה"א יתירה למה לי –

Since **is not required** for the woman to teach that she is **ביאה** for we can know this from the **ק"ו**, **so why do we need the extra ה"א** of **ובעלה**?

ומשני אי לא כתב אלא ובעל היא גופה לא הוה אתיא בקל וחומר –

And the **גמרא** **answers**, if the **תורה** would have only written **ובעל** then we could not have derived from a **ק"ו** that a woman is **ביאה** –

דהוה אמינא אמה העבריה תוכיח:³

For we would have said **אמה העבריה** **proves** that it is not a valid **ק"ו**, since **אמה** is also **נקנית בביאה** and is not **נקנית בכסף** [since it says **ובעל**, which excludes **אמה העבריה** from **אשה**]. Therefore the **תורה** writes **ובעלה** to teach us that an **אשה** is **נקנית בביאה** but not an **אמה**.

SUMMARY

The word **ובעלה** (also) teaches that an **אמה העבריה** is not **נקנית בביאה**. When the **גמרא** asked that why is **ובעלה** necessary if we can derive **ביאה** by an **אשה** from a **ק"ו**, the **גמרא** meant that since we have a **ק"ו**, the **פסוק** should have stated **ובעל** (to exclude **אמה**) instead of **ובעלה**.

THINKING IT OVER

נקנית בביאה **אמה** would be if there is no **פסוק** of **ובעלה**, then an **אמה** asks that from a **ק"ו** **מיבמה** of **פירכא** on the **ק"ו**, hence there would be no **פירכא** on the **ק"ו** **מיבמה**. The **אשה** **ליבמה** **שכן זקוקה ועומדת** (for **אמה מיבמה** **ק"ו**), and **גמרא** later rejects the **ק"ו** of **אמה מיבמה** (to an **אשה**). Therefore as long as we have not established that an **אשה** is **נקנית בביאה** we assume that an **אמה** is not **נקנית בביאה** and it can be used to make a **תוכיח**.⁴

³ There is an apparent difficulty here. When we say **אמה תוכיח** to refute the **ק"ו** that means that **אשה** is not **נקנית בביאה**. Hence how can we interpret **ובעל** to teach us that an **אמה** is not **נקנית בביאה**. If an **אשה** is **נקנית בביאה**, then **ובעל** [which is extra, since there is a **ק"ו** that teaches us that **אשה** is **נקנית בביאה**, so **ובעל** teaches that **אמה** is not **נקנית בביאה**; however if **אשה** is not **נקנית בביאה** (even **מק"ו**), then **ובעל** will teach that **אשה** is **נקנית בביאה** but will not exclude **אמה** (since we do not even know that an **אשה** is **נקנית בביאה** only from **ובעל**). If it does not exclude **אמה**, then there is a valid **ק"ו**. If there is a **ק"ו** then **אמה** is excluded and can be a **תוכיח** that **אשה** is not **נקנית בביאה**. This circular argument presents a difficulty. Others (**מהרש"ל**) explain the answer as follows. Even if **אשה** is not **נקנית בביאה** (because the **ק"ו** was refuted from the **תוכיח** of **אמה**), nevertheless we could still maintain that **ובעל** excludes **אמה**. We will say that **ובעל** means (not that an **אשה** is **נקנית בביאה**, but) that an **אשה** who was **נקנית בכסף** (which is derived from **כי יקח**) is fit for **ביאה** (the **ובעל**). From this we will infer that only an **אשה** (who was **נקנית בכסף**) is fit for **ביאה**, but not an **אמה** (who was **נקנית בכסף**). The fact that an **אמה** is not fit for **ביאה** (even after her **קנין כסף** [unless there was an additional act of **יעוד**]) indicates that she can surely not be acquired with **ביאה**. Thus we can refute the **ק"ו**. See **מהר"ם** (**הארוך**) and **מהר"ם** for a different explanation.

⁴ See **מ"מ**.